

شناسنامه ماده:

ساعات هفتگی	نوع واحد	واحد	نوع ماده	عنوان ماده	کد ماده	دوره		
۱	نظری	۱	اصولی	فقه اللغة ۱		کارشناسی		
							رشته	تفسیر
							روش تدریس	محاضره
							تعریف ماده	این ماده خواستگاه اصلی لغت ، شاخه های لغات و ارتباط آنها با یکدیگر را بررسی می کند و همچنین در مورد خصائص اصوات و لهجات و روش های گوناگون برای اداء مفاهیم و تطور دلالات توضیحاتی ارائه می نماید تا فهم نصوص شرعی را برای طلاب آسان گرداند.
							اهداف ماده	۱- آشنایی با مبانی زبان ها در رساندن مفاهیم (روش بیان) ۲- شناساندن اصل زبان ها و چگونگی تقسیمات آنها از همدیگر ۳- آشنایی با اصولی که زبان عربی در رساندن مفهوم از آن استفاده می کند. ۴- فهم دلالات کلمات و وروش اداء آنها. ۵- فهم خصائص اصوات در اداء مفاهیم.
							دستاورد آموزشی	طلاب علم قادر خواهند بود : ۱- اصول بیان که در همهی زبان ها مشترک هست را شرح دهند. ۲- تقسیمات و تطور دلالات در زبانها را توضیح می دهند. ۳- فهم دقیق تری از جملات عربی داشته باشند. ۴- خصائص اصوات در ادای مفاهیم را توضیح دهند.

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	تعريفات، تقسيمات و انواع	٪۱۵	٪۲۵	
۲	اقوال و ادله	٪۱۵	٪۲۵	
۳	مناقشه و ترجیح	٪۱۵	٪۲۵	
۴	مثال و تطبیق	٪۱۵	٪۲۵	

مراجع و مصادر:

۱- دراسات في فقه اللغة ، د. صبحی صالح ، دارالعلم للملایین بیروت ۲۰۰۹ م
۲- فقه اللغة مناہله ومسائله ، د. محمد اسعد النادری ، المكتبة العصرية ، بیروت ۲۰۰۵ م
۳- فقه اللغة ، أ.د. حاتم صالح الضامن ، مكتبة الصحابة ، الشارقة ۲۰۰۷ م
۴- المدخل الى علم اللغة ، رمضان عبدالنواب ، مكتبة الخانجي ، القاهرة ۱۹۹۷ م
۵- بحوث في اللغة ، مجموعة من المقالات مقال تحت عنوان : (الصوت والدلالة ، دراسة في ضوء التراث وعلم اللغة الحديث) المكتبة الشاملة
۶- علم اللغة العربية ، د. محمود فهمی حجازی ، دار غریب للطباعة والنشر والتوزيع (الشاملة)
۷- المزهرة في علوم اللغة وأنواعها، عبد الرحمن بن أبي بكر، جلال الدين السيوطي ، المحقق: فؤاد علي منصور، دار الكتب العلمية - بيروت ۱۹۹۸
۸- دقائق الفروق اللغوية في البيان القراني ، محمد خضر ياس الدوري
۹- المشترك اللفظي في الحقل القراني، عبد العال سالم مكرم ، مؤسسة الرسالة - بيروت الطبعة: الثانية، ۱۴۱۷

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدریس
هفته اول	معرفی ماده - معرفی منابع ماده درسی - روش تدریس - تقسیم کار	توضیحات مدرس
هفته دوم	فقه اللغة "نشأته وتطوره": موضوعات: بین فقه اللغة وعلم اللغة - تطور التألیف فی فقه اللغة عند العرب - فقه اللغة فی الكتب العربية القديمة	۱- دراسات فی فقه اللغة: د.صبحی صالح ۱۹ الی ۳۷ ۲- فقه اللغة مناهله و مسائله ۱۸ الی ۲۵ ۳- فقه اللغة: أ.د.حاتم صالح الضامن ۵ الی ۱۲
هفته سوم	العربية بین أحواتها السامية: نشأة اللغة الإنسانية - السامیون ومهدم الأول - العلاقة بین اللغات السامية - العربية الجنوبية والعربية الشمالية - العربية البائدة وأهم لهجاتها	۱- دراسات فی فقه اللغة ۴۱ الی ۵۸ ۲ - المدخل الی علم اللغة: د.رمضان عبدالنواب ۱۰۹ الی ۱۲۵ ۳- الضامن ۲۳ الی ۴۲ ۴- فقه اللغة مناهله ۱۱۰ الی ۱۳۳
هفته چهارم	العربية الباقية وأشهر لهجاتها: موضوعات: مصادر دراسة اللهجات - لهجة تمیم وخصائصه - اللهجات المذمومة -	۱- دراسات فی فقه اللغة ۵۹ الی ۱۰۵ ۲- الضامن ۴۳ الی ۵۶ ۳- فقه اللغة مناهله ۱۵۳ الی ۲۲۴
هفته پنجم	مقاييس اللغة الفصحى: موضوعات: ظاهرة الاعراب - العرب وراثوا لغتهم معربة - اراء المستشرقين فی قضية الاعراب - رأى قطرب - ليس الإعراب قصة	۱- دراسات فی فقه اللغة ۱۰۹ الی ۱۴۰ ۲- فقه اللغة مناهله ۳۳۳ الی ۳۴۵
هفته ششم	القيمة البيانية للحرف الواحدة - دلالة الالفاظ على المعانى	۱- دراسات فی فقه اللغة ۱۴۱ الی ۱۴۸ ۲- المزهر فی علوم اللغة ۴۰/۱ الی ۴۸ ۳- بحوث فی اللغة بحوث فی اللغة {الصوت والدلالة دراسة فی ضوء التراث وعلم اللغة الحديث} ۱۴۳ الد ۱۴۹
هفته هفتم	الثنائية وعلاقتها بالمناسبة الطبيعية: موضوعات الثنائية التاريخية - الثنائية المعجمية	۱- دراسات فی فقه اللغة ۱۴۸ الی ۱۶۸ ۲- علم اللغة الغربية ۲۰۵ الی ۲۰۸ ۳- فقه اللغة مناهله ۲۶۶ الی ۲۷۰
هفته هشتم	الاشتقاق الأصغر	۱- دراسات فی فقه اللغة ۱۷۳ الی ۱۸۶ ۲- فقه اللغة مناهله ۲۵۷ الی ۲۶۲
هفته نهم ودهم	الاشتقاق الكبير والقلب مع التدريب	۱- دراسات فی فقه اللغة ۱۸۶ الی ۲۰۹ ۲- فقه اللغة مناهله ۲۶۲ الی ۲۶۶
هفته یازدهم ودوازدهم	الاشتقاق الأكبر مع التدريب	۱- دراسات فی فقه اللغة ۲۱۰ الی ۲۴۲ ۲- فقه اللغة مناهله ۲۷۰ الی ۲۷۷